Kirsty Williams AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg
Cabinet Secretary for Education

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref MA(P)KW/2659/17

Lynne Neagle AM
Cadeirydd – Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Cynulliad Cenedlaethol Cymru

24 Gorffennaf 2017

Annwyl Lynne,

Diolch i chi am eich llythyr dyddiedig 26 Mehefin ynghylch blaenraglen waith y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, yn gofyn am y sefyllfa bresennol ynghylch ysgolion bro yng Nghymru.

Gwnaethoch ofyn yn benodol am y cyllid a ddarperir gan Lywodraeth Cymru i gefnogi awdurdodau lleol i ddatblygu dulliau gweithredu cymunedol yn eu hardaloedd. Trosglwyddwyd elfen o'r grant ysgolion bro blaenorol i'r Grant Effeithiolrwydd Ysgolion fel rhan o'r broses ehangach o ad-drefnu grantiau. Bwriadwyd i'r Grant sefydlu ac atgyfnerthu'r dimensiwn cymunedol sy'n hanfodol ar gyfer effeithiolrwydd ysgolion. Trosglwyddwyd y Grant wedi hynny i'r Grant Gwella Addysg. Mae'r Grant Gwella Addysg, yn ei dro, yn cefnogi canlyniadau gwell i bob dysgwr ar draws y camau allweddol ac mae'r mwyafrif o'r cyllid yn cael ei ddirprwyo i ysgolion i gefnogi ein blaenoriaethau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol yn unol â chynlluniau datblygu pob ysgol. Mae'r gwariant sy'n gysylltiedig â phrosiectau bro ac ysgolion yn parhau i fod yn gymwys o dan y Grant Gwella Addysg lle mae'n cefnogi canlyniadau gwell i ddysgwyr.

Yn ogystal, cafodd yr elfen gofal plant o'r Grant Ysgolion Bro ei ailenwi yn Grant Gofal Plant y Tu Allan i Oriau Ysgol yn 2011/12. Er hynny, rydym wedi darparu dyraniad blynyddol o £2.3 miliwn i awdurdodau lleol drwy'r Grant hwn i'w cefnogi wrth fynd i'r afael â bylchau yn y ddarpariaeth gofal plant y tu allan i oriau ysgol yn eu hardaloedd. Defnyddir y grant mewn nifer o ffyrdd ac mae'n amrywio ar draws awdurdodau lleol gan ddibynnu ar anghenion lleol, er enghraifft fe'i defnyddir i ariannu'r ddarpariaeth o leoedd a gynorthwyir, grantiau cynaliadwyedd a hyfforddi staff.

Nodaf y dystiolaeth a roddwyd gan Brif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru. Yn ystod fy ymweliadau ag ysgolion ledled Cymru, rwyf wedi gweld nifer o enghreifftiau o ble mae'r arferion da hyn yn cael eu rhoi ar waith

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Kirsty.Williams@llyw.cymru
Correspondence.Kirsty.Williams@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

yn ddyddiol. Mae Llywodraeth Cymru wedi annog ysgolion ers tro i weithredu mewn modd strategol mewn perthynas â gweithio cymunedol mewn partneriaeth - y profwyd ei fod yn cefnogi gwaith ysgolion o ymgysylltu â theuluoedd, yn cyfoethogi bywyd ysgol ac yn cyfrannu at 'gyfalaf cymdeithasol' mewn nifer o ffyrdd pwysig eraill. Nid yw hyn wedi newid. Mae ymchwil yn dangos bod teuluoedd disgyblion mewn ysgolion cymunedol yn cyfathrebu mwy ag athrawon ac yn chwarae mwy o ran ym mywyd yr ysgol, a bod rhieni/gofalwyr yn dangos mwy o ymdeimlad o gyfrifoldeb am lwyddiant dysgu eu plant.

Ymgysylltiad teuluoedd a chymunedau yw conglfaen y rhaglen Ailysgrifennu'r Dyfodol - ein strategaeth i wella cyrhaeddiad dysgwyr o gefndiroedd difreintiedig. Os gall ysgolion helpu teuluoedd a'r gymuned ehangach i ddarparu amgylcheddau a chyfleoedd dysgu gwell, yna byddant mewn sefyllfa lawer gwell i helpu plant i gyflawni eu potensial, beth bynnag eu cefndir.

Mae ein canllawiau ar Ymgysylltu â'r Gymuned a heuluoedd, a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2015, yn cynnwys pecyn cymorth o 25 o adnoddau ymarferol ar gyfer ysgolion, gan gynnwys un ar ddatblygu partneriaethau cymunedol. Maent oll wedi'u dylunio i annog ystyriaeth a chynllunio camau gweithredu ac i ddarparu enghreifftiau o'r hyn y mae ysgolion eraill wedi'i wneud. Mae'r canllawiau a'r pecyn cymorth yn cysylltu'n agos ag ymgyrch Mae Addysg yn Dechrau yn y Cartref Llywodraeth Cymru, sy'n canolbwyntio'n benodol eleni ar sut y gall rhieni a gofalwyr gefnogi lles eu plentyn. Byddwn yn parhau i weithio gyda chonsortia, awdurdodau lleol ac ysgolion i hybu'r arferion gorau a dull gweithredu cyson mewn perthynas ag ymgysylltu â theuluoedd a chymunedau mewn ysgolion ledled Cymru.

Bydd un o adolygiadau thematig Estyn ar gyfer eleni yn canolbwyntio ar y llwybrau cyfathrebu y mae rhieni'n eu ffafrio ac yn ystyried sut y mae ysgolion yn gweithio i wella eu dulliau o gyfathrebu â rhieni. Un o amcanion allweddol yr adroddiad fydd cefnogi ysgolion a theuluoedd i wella safonau a lles disgyblion drwy leihau rhwystrau i gyfathrebu drwy ymgysylltu â theuluoedd. Bydd adolygiad Estyn hefyd yn rhannu dulliau ymarfer effeithiol gan ysgolion ar ddulliau effeithiol o gyfathrebu ac ymgysylltu â rhieni i wella safonau a lles.

Rwy'n falch o'ch hysbysu y bydd buddsoddiad o £1.4 biliwn ym Mand A o'r Rhaglen i Sicrhau Addysg ac Ysgolion ar gyfer yr 21ain Ganrif i ailadeiladu ac adnewyddu dros 150 o ysgolion a cholegau ledled Cymru dros gyfnod o bum mlynedd a ddaw i ben yn 2019. Yn ystod Band A, sydd ar waith rhwng 2014 a 2019, anogir awdurdodau lleol a phartneriaid darparu eraill i feddwl yn arloesol ynghylch darparu'r gwasanaethau hyn yn eu hardaloedd ac i sicrhau'r gwerth gorau am arian, er enghraifft, y cyfle i gydleoli gwasanaethau. Bu fy swyddogion hefyd yn annog awdurdodau lleol i ystyried cyfleoedd i ddefnyddio asedau mewn modd cymunedol, er enghraifft y defnydd o gyfleusterau chwaraeon.

Rwy'n parhau i ddatblygu'r gwaith hwn ac, ym Mand B y rhaglen, sy'n cael ei ddatblygu ar hyn o bryd ac a fydd ar waith rhwng 2019 a 2024, un o'r ddau amcan buddsoddi yw gwneud y mwyaf o'r defnydd o seilwaith ac adnoddau, i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus ar gyfer ein cymunedau erbyn 2024. Bydd hyn yn cynnwys hyblygrwydd o ran ein hasedau er mwyn gwneud y mwyaf o'r lle a'r cyfleusterau sydd ar gael i'n cymunedau.

Ein huchelgais yw y bydd pob cyfleuster sy’n derbyn buddsoddiad yn ymrwymo i ddarparu asedau i’w defnyddio gan y gymuned os bydd galw am hynny yn lleol.

Yn ogystal, cyhoeddwyd adroddiad ‘Increasing the Use of School Facilities’ y llynedd gan Sefydliad Polisi Cyhoeddus Cymru ynghylch sut y gellir defnyddio cyfleusterau ysgolion mewn modd ehangach gan gymunedau. Mae fy swyddogion yn gweithio ar ddatblygu argymhellion yr adroddiad i hyrwyddo’r defnydd o gyfleusterau ysgolion gan gymunedau.

Rwy’n cefnogi’n gryf y defnydd o’n hasedau gan y gymuned ehangach, a fydd yn ein helpu i sicrhau gwell gwerth ar gyfer ein buddsoddiadau. Mae’n bwysig bod fy swyddogion yn parhau i ymgysylltu â’u cydweithwyr ar draws ein hadrannau portffolio, i sicrhau nad ydym yn esgeuluso unrhyw ryngddibyniaeth neu gyfle i ddarparu cefnogaeth ar y cyd a galluogi ymdrechion.

Yn gywir

Kirsty Williams AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg
Cabinet Secretary for Education